SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2038

av Rasmus Elfström (C)

Ett tydligare grundlagsskydd för personlig integritet i en digital tid

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en parlamentariskt förankrad översyn av hur regeringsformens skydd för den personliga integriteten fungerar när myndigheter sammanför uppgifter, använder automatisering och profilerar enskilda, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen, med utgångspunkt i SOU 2024:75, ska återkomma med besked och vid behov lagförslag om den fortsatta regleringen av digitala söktjänster, samtidigt som offentlighetsprincipen samt tryck- och yttrandefriheten värnas, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Personlig integritet är en grundläggande del av ett fritt och demokratiskt samhälle. Människor ska kunna kommunicera, söka information, delta i samhällslivet och forma sina liv utan att utsättas för omotiverad övervakning eller långtgående kartläggning av sina personliga förhållanden.

Regeringsformen innehåller redan ett skydd för den personliga integriteten. Enligt 2 kap. 6 § andra stycket är var och en gentemot det allmänna skyddad mot betydande

integritetsintrång som innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden utan samtycke. Den digitala utvecklingen ger ändå anledning att pröva om skyddets utformning och räckvidd är tillräckligt tydliga när uppgifter kan sammanföras och analyseras i stor skala.

Källunderlag: regeringsformen (1974:152), 2 kap. 6 § andra stycket.

Den första delen av översynen bör därför gälla myndigheters användning av data, automatisering och profilering. Översynen bör särskilt behandla krav på lagstöd, nödvändighet och proportionalitet, oberoende kontroll, information till den enskilde och möjligheten att få en felaktig eller oproportionerlig behandling prövad. Den bör också beakta behovet av effektiva verktyg för brottsbekämpning och annan samhällsviktig verksamhet.

Frågan om digitala söktjänster behöver samtidigt föras vidare utan att en redan genomförd utredning görs om från början. SOU 2024:75 har analyserat förhållandet mellan personuppgifter och mediegrundlagarna. Regeringen bör på grundval av det arbetet redovisa hur söktjänstfrågan ska hanteras och, om det behövs, återkomma med förslag till reglering i vanlig lag.

Källunderlag: SOU 2024:75, Personuppgifter och mediegrundlagarna, samt betänkande 2025/26:KU26, redovisningen av fortsatt hantering. Utredningens föreslagna ikraftträdande är inte beslutad lag.

Ett stärkt integritetsskydd måste förenas med offentlighetsprincipen, tryck- och yttrandefriheten samt möjligheten till journalistisk granskning och demokratisk insyn. Regleringen bör därför vara träffsäker och proportionerlig. Den bör skydda enskilda från allvarliga och systematiska integritetsintrång utan att i onödan begränsa öppenhet eller legitim informationsförmedling.

Grundlagsfrågor kräver långsiktighet och bred demokratisk förankring. Regeringen bör därför ta initiativ till en parlamentariskt förankrad process som både stärker skyddet för den personliga integriteten i den digitala förvaltningen och för frågan om digitala söktjänster vidare på ett rättssäkert sätt.

Rasmus Elfström (C)